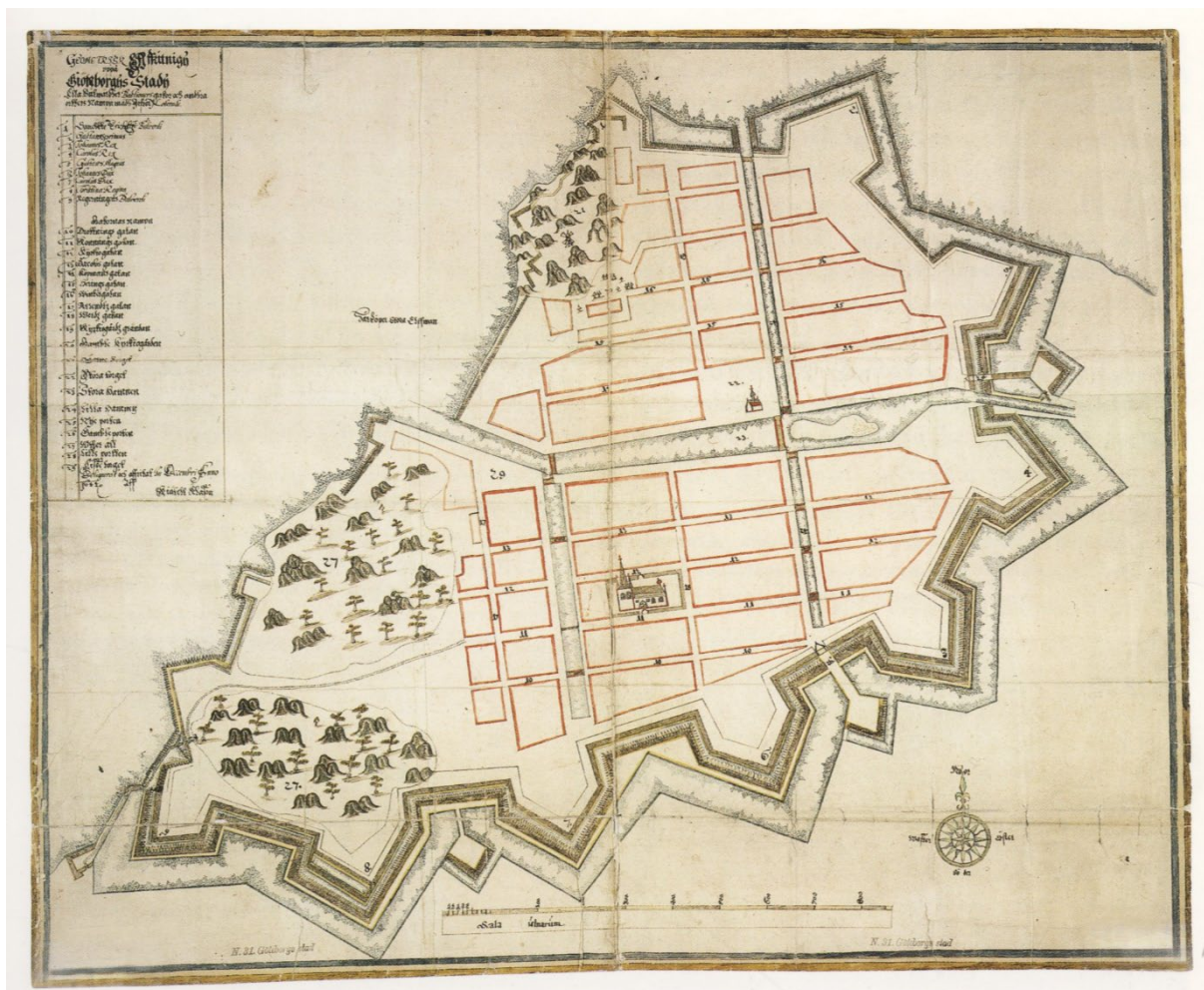


Stadsplanering i Göteborg

Februari 2023



Karta över Göteborg år 1644. Kiettil Klaesson, Public domain, via Wikimedia Commons

När [Gustav II Adolf](#) valde platsen för det nya Göteborg, som han långt innan Sverige återfick Älvsborgs fästning hade bestämt sig för att grunda, föll hans ögon på den fuktiga, sanka [strandängen](#) mellan bergsknallarna vid Göta älvs mynning. Han såg hur en av hans drabanter klafsade omkring i gyttnan mellan grästuvorna, och frågade därför sina följeslagare, om där inte var alldeles för blött. En av dessa, Johan Pedersson Schult (efter adlandet [Johan Adler Salvius](#))^[1], som hade studerat stadsbyggnadskonsten i Holland, lär då ha svarat: ”Det tror jag inte alls, Eders Majestät. Man kan påla, och man kan dränera. Jag föreslår, att man avstår från att gräva någon utvidgad hamnbassäng här nere mellan bergen och i stället lägger en bred kanal rakt in över gräset och kanske en tvärkanal, som går ut på andra sidan det lilla berget. Det suger upp vattnet och båtarna ligger minst lika bra. Så kan man bomma för kanalmyningarna också, nattetid och i krig.”^[1] Planen för Göteborg gjordes av Salvius, efter holländskt mönster med snörräta gator och kanaler.^{[2][3]}

De tidigaste [stadsplanerna](#), från 1619 och 1620,^[4] var utformade av holländarna enligt regularitetens princip eller *castra romana* (det romerska härlägre), vilket man även tillämpat i [Amsterdam](#) och i Batavia – nuvarande [Djakarta](#) – med flera städer. Troligen var det holländaren, överbyggmästaren [Hans Fleming](#) (”Långe mästare Hans”),^[5] som tillsammans med ingenjören

Johan Schultz^[6] upprättade den "rutnätsplan", som låg till grund för den första stadsplanen, kallad "Kungl. Majt:s dessein".^[7] Den besvärliga göteborgska berggrunden blev dock ett problem för stadsbyggarna, då Stora Hamnkanalen inte kunde dras rakt från öster till väster, främst på grund av *Lilla berget* (en utlöpare, bergsrevel från [Kvarnberget](#)),^[8] som bland andra [Tyska kyrkan](#) och [Rådhuset](#) vilar på. Eftersom man önskade, att de öst-västligt gående gatorna skulle vara parallella med kanalen, vreds gatunätet några grader motsols. En svensk kyrka måste dock ligga strikt i öst-västlig riktning, varför [Domkyrkan](#) idag till synes ligger snett på tomten.^[9] I den ursprungliga stadsplanen från 1619 hade Fleming skissat på en hamnkanal kring [Kvarnberget](#), med sin norra mynning vid nuvarande Lilla Bommen och sin utgång i nordväst vid nuvarande Stora Hamnkanalens mynning. Meningen var att hamnen på detta sätt skulle hållas isfri och spolas ren genom Göta älvs genomströmning. Omfattande grävningsarbeten utfördes med start i slutet av 1619, men planerna fick överges då utlöparna från Kvarnberget kom i dagen redan på 4–5 meters djup. Resultatet av grävningarna blev "gropen" eller "pölen", ett cirka 150×90 meter stort område, som sträckte sig från Tyska kyrkan och uppemot [Nedre Kvarnbergsgatan](#) – där stadens första begravningsplats var lokaliserad 1624–44.^[10] Först i slutet av 1630-talet lades gropen igen, men fortsatte att ställa till problem för husbyggare under många år.^{[11][12][13][14]}

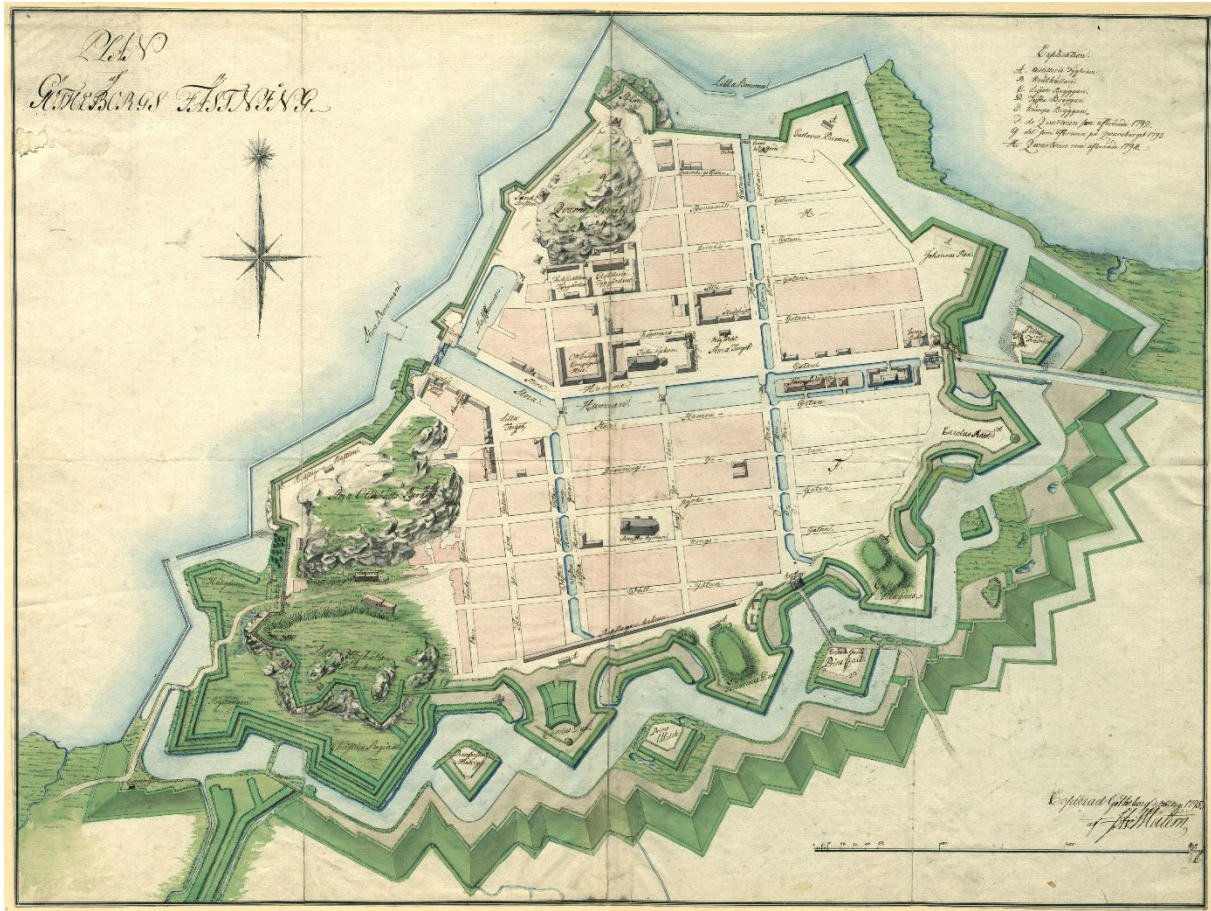
De mest sankade delarna inom nuvarande vallgraven fanns i ett område, som avgränsades av [Gullbergsvass](#), rakt söderut över [Drottningtorget](#), därefter västerut och fram till [Lilla Torget](#) samt norrut mot Gullbergsvass. Träskartad mark var allt från Lilla Otterhällan – nuvarande [Kungshöjd](#) – i en rak linje till Gullbergsvass och sydost därom. Den enda marken, som betraktades som fast, var då stråket som förband [Lilla-](#) och [Stora Otterhällan](#) med [Kvarnberget](#) och bergsreveln Lilla Berget.^[15]

Den holländska metoden – att gräva kanaler parallellt med gatumönstret – syftade i Göteborg till att dränera terrängen, få fyllnadsjord till tomtbildningar och att skapa hamnareal samt kajlängder – *lastagier* – innanför fästningsgördeln.^[16]

Den allra första tomten i planlagt område (vid [Vallgatans](#) södra sida, väster om [Kungsporten](#)), Nr 1 i Första roten i [Kvarteret Idogheten](#) bebyggdes 1637.^[17] I samband med stadsplaneringen under 1650-talet gjordes omfattande mätningar av Göteborg innanför Vallgraven. Stadens omkrets uppmättes då till 7 000 [alnar](#) (cirka 4,1 kilometer), dess längd i öst-/västlig riktning var 1 758 alnar (cirka 1 040 meter) och dess längd i syd-/nordlig riktning var 1 080 alnar (cirka 640 meter).^[18]

Sveriges första stadsplanetävling utlystes i december 1861 och gällde en utvidgning av staden, med områdena utanför Göteborgs vallgrav, de nuvarande stadsdelarna [Gullbergsvass](#), [Heden](#), [Lorensberg](#), [Vasastaden](#) och [Haga](#). Vid tävlingstidens utgång var 23 förslag inlämnade. Inget förstapris delades ut, utan de två bästa förslagen fick dela på andrapriset. Förslagen var inlämnade av kaptenerna vid Väg- och vattenbyggnadscorpsen [Josef Richert](#) och [Gustaf Nerman](#). Ett förslag av ingenjören J. Damm belönades också. En kommitté bestående av Edvard Melin, [Carl Gustaf Prytz](#) och [August Kobb](#) sammanställde de belönade förslagen till ett nytt planförslag, vilket godkändes av Göteborgs stadsfullmäktige 1864 och av [Kungl. Maj:t](#) 1866. Huvudaxeln bildades av [Kungsportsavenyn](#) och den väst-östliga axeln av den trädplanterade Vasagatan och [Nya Allén](#). Vid sekelskiftet 1900 var Göteborg utbyggt enligt planen från tävlingen 1861. Vasastaden, kvarteren kring Kungsportsavenyn och även stadsdelarna öster därom var i stort bebyggda. Nu behövdes en ny stadsplan, som omfattade Kungsportsavenyns avslutning i söder, området öster om Heden mot [Fattighusån](#) och [Mölnålsån](#). Planen skulle även ange riktlinjer för

hur [Landala](#) och Johanneberg skulle bebyggas. I april 1901 utlystes en internationell stadsplanetävling och i november samma år hade 32 förslag lämnats in, varav 19 var utländska. Det vinnande förslaget var upprättat av [Per Hallman](#) och [Fredrik Sundbärg](#). Andra pris gick till [Nils Gellerstedt](#) och [Torben Grut](#).^{[19][20]}



Göteborg år 1795. J A v Matérn (Copy), Public domain, via Wikimedia Commons

Uppbyggnadsskeden

- < 1620 – staden grundläggs i det gamla kulturlandskapet.
- 1620–1800 – Kanal- och fästningsstaden Göteborg byggs av holländare. Den grunda hamnen gav ett bra skydd. Den nya handelsstaden behövde en djuphamn, varv och olika industrier. Förstäderna Masthugget och Majorna etablerades kring dessa verksamheter.
- 1800–1850 – De forna fästningsverken raseras och staden utvidgas på befästningsområdet.
- 1850–1910 – Industrialismens expansion sprängde de gamla stadsplanerna, och nya industrier lokaliseras kring Göta älv och längs åarna, mestadels utanför stadsgränsen. [Landshövdingehusen](#) sätter sin prägel på [arbetarstadsdelarna](#).
- 1910–1930 – Majorna, Lundby och Örgryte inkorporeras och staden kunde nu planera för vidare expansion. Stadsingenjör [Albert Lilienberg](#) sätter sin prägel på byggnadsverksamheten.
- 1930–1945 – [Funktionalismen](#) bryter igenom och blir symbolen för en ny tid.

- 1945–1960 – [Folkhemmet](#) etableras och efter [andra världskriget](#) satsas på ett utökat bostadsbyggande. Bostäder och stadsdelar får en hög boendestandard.
- 1960–1975 – Det storskaliga stadsbyggandet. Bostadsbyggandet industrialiserades och det investeras i trafiksystem samt totalsanering av gamla stadsdelar.
- 1975–1990 – Efter expansionsfasen växte intresset för kulturhistoria, stadsmiljöfrågor och en kretsloppsanpassning. Omfattande kontorsbyggen under 1980-talet.
- 1990 > – Staden i samverkan. Allt starkare konjunkturer ledde till nya satsningar som Kollektivtrafikringen, stadsvård, bevarande och upprustning av byggnader. Begreppet ”att bygga staden inåt” etableras.^[21]

Stadsdelar

I Statistisk årsbok för Göteborg 1900 anges följande 7 områden såsom stadsdelar 1891-1900:

1. 1:a till och med 10:e rotarna samt 6:e till och med 10:e kvarteren.
2. 13:e, 14:e, 15:e, 16:e, 17:e och 18:e rotarna.
3. 11:e roten samt Masthugget.
4. 12:e roten.
5. Haga (Nya, Östra och Vestra).
6. Annedal och Landala
7. Majorna: 1:a till och med 7:e roten.

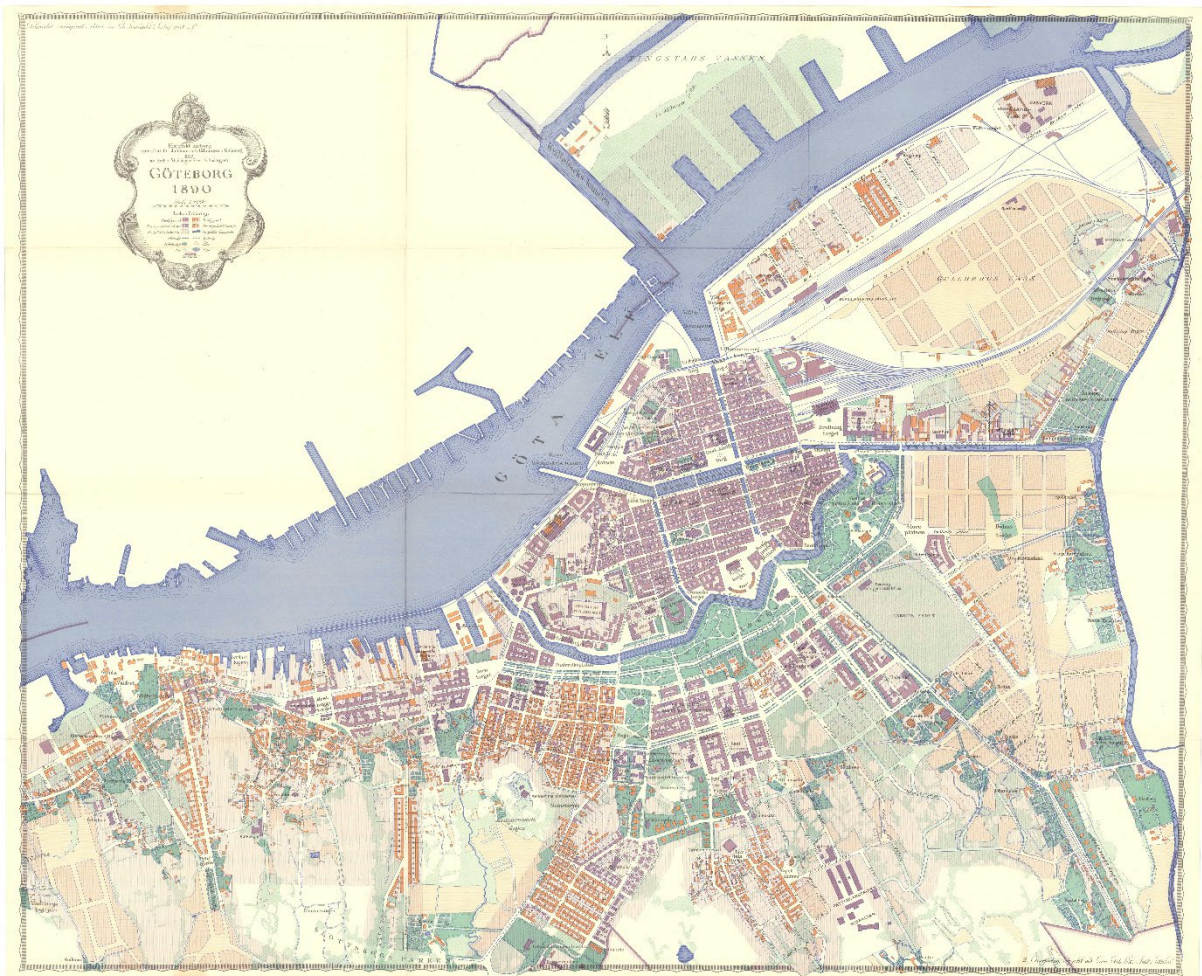
^[22]

I Statistisk årsbok för Göteborg 1910 anges följande 24 områden såsom stadsdelar:

1. Stadens 1:a till 4:e med del av 5:e roten samt 7:e till 10:e kvarteren.
2. Del av stadens 5:e samt 6:e till 10:e rotarna samt 6:e och Magasinskvarteret.
3. Stadens 11:e rote.
4. Stadens 12:e rote.
5. Stadens 13:e rote.
6. Stadens 14:e rote.
7. Stadens 15:e rote.
8. Stadens 16:e rote.
9. Stadens 17:e rote.
10. Stadens 18:e rote.
11. Stadens 19:e rote.
12. Stadens 20:e rote.
13. Haga

14. Annedal
15. Landala
16. Majornas 1:a rote.
17. Majornas 2:a rote.
18. Majornas 3:e rote.
19. [Majornas 4:e rote.](#)
20. Majornas 5:e rote.
21. Majornas 6:e rote.
22. Majornas 7:e rote.
23. Lundby
24. Tingstadsvassen

[\[23\]](#)



Göteborg år 1890. Arvid Södergren, Public domain, via Wikimedia Commons

Dagens stadsdelar uppstår

Göteborg var fram till 1920, administrativt indelat i kvarter och [rotar](#) (se nedan), med en planlagd tomtareal av 6,1 miljoner [kvadratmeter](#). Stadens fastigheter hade ursprungligen beteckningar av typen ”tomten N:o 20 & 21 i stadens 2:a rote” eller ”tomten B,C,D,E N:o 2 i stadens 8:e kvarter”. Redan vid stadens grundläggning uppstod alltså ett behov av en administrativ indelning av marken som entydigt kunde reglera åtminstone de bebyggda fastigheterna.^[26] Vid 1917 års lagstiftning om fastighetsbildning och fastighetsregister för städer, ansågs det lämpligt att övergå till benämningen *stadsdel* för de områden som staden uppdelades i efter första indelningsgrund. Magistraten bröt helt med det gamla systemet då man 1923 fastställde en indelning i 52 stadsdelar. Utöver alla tidigare rotar innefattades då också de delar av staden som tidigare legat utanför roteindelningen, exempelvis [Annedal](#), [Tingstadsvassen](#), [Krokslätt](#), [Sannegården](#) med flera.^[27]

Den 30 januari 1920 fastställde Magistraten i Göteborg för första gången en indelning av staden i stadsdelar. Roteindelningen behölls därmed i huvudsak, medan uppdelningen i kvarter upphörde^[28]. Idag finns endast rotarna kvar som stadsdelarna Majornas rotar 1-4, det vill säga området [Majorna](#).

1. *Äldre staden*, omfattande stadens 1—10 rotar, Magasinskvarteret samt 7—10 kvarteren.
2. *Stadens 11:te rote*.
3. *Haga*, med uppdelning i Östra, Västra och Nya Haga.
4. *Stadens 13:de rote*.
5. *Stadens 14:de rote*, begränsad till den del som är belägen mellan Vallgraven och Engelbrektsgratan.
6. *Stadens 15:de rote*.
7. *Stadens 16:de rote*.
8. *Stadens 17:de rote*.
9. *Stadens 18:de rote*.
10. *Stadens 19:de rote*.
11. *Stadens 20:de rote*.
12. *Kviberg*, omfattande den oreglerade delen av 12:te roten, kvarter nr 1—8.
13. *Kålltorp*.
14. *Nya Varvet*.
15. *Sandarne*, omfattande den oreglerade delen av Majornas l:sta rote.
16. *Kungsladugård*, tidigare del av Majornas l:sta rote.
17. *Majornas 1:sta rote*.
18. *Majornas 2:dra rote*.
19. *Majornas 3:dje rote*.
20. *Majornas 4:de rote*.

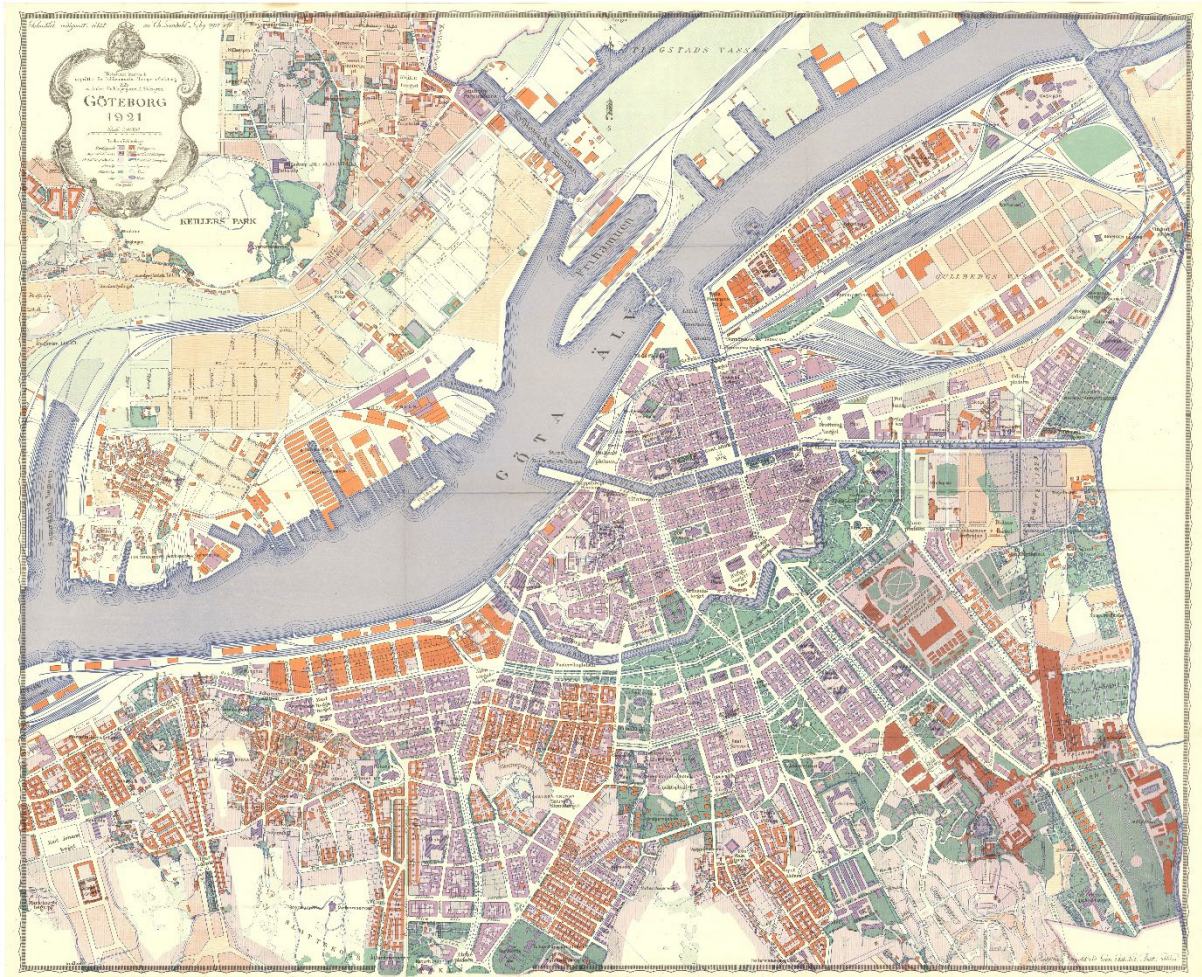
21. *Majornas 5:te rote.*
22. *Majornas 6:te rote.*
23. *Majornas 7:de rote.*
24. *Slottsskogen*, tidigare del av Majornas 6:te rote.
25. *Annedal.*
26. *Änggården.*
27. *Landala och Gibraltar.*
28. *Lorensberg*, den del av 14:de roten, som i norr begränsas av Engelbrektsgatan samt i söder av Lärare-, Viktor Rydbergs-, Kungsbacka-, Bred- och Lennart Torstenssonsgatan med flera.
29. *Johanneberg.*
30. *Tingstadsvassen.*
31. *Lundbyvassen*, tidigare del av [Lundby landskommun](#).
32. *Lindholmen*, tidigare del av Lundby landskommun.
33. *Sannegården*, tidigare del av Lundby landskommun.
34. *Färjestaden*, tidigare del av Lundby landskommun.
35. *Rödjan*, tidigare del av Lundby landskommun.
36. *Bräckö*, tidigare del av Lundby landskommun.
37. *Kyrkbyn*, tidigare del av Lundby landskommun.
38. *Rambergsstaden*, tidigare del av Lundby landskommun.
39. *Brämaregården*, tidigare del av Lundby landskommun.
40. *Kvillebäcken*, tidigare del av Lundby landskommun.
41. *Tolered*, tidigare del av Lundby landskommun.
42. *Biskopsgården*, tidigare del av Lundby landskommun.

[\[29\]](#)

Den 15 juni 1923 fastslogs dessa indelningar, namnändrades i huvudsak samt utökades (främst genom [Örgryte landskommuns](#) införlivning 1922 och dess municipalsamhällen) med tio stadsdelar, till:

Inom Vallgraven – Nordstaden – Gullbergsvass – Stampen – Heden – Lorensberg – Johanneberg – Krokslätt – Landala – Vasastaden – Pustervik – Masthugget – Stigberget – Olivedal – Haga – Kommendantsängen – Annedal – Änggården – Slottsskogen – Majornas 1:a rote – Majornas 2:a rote – Majornas 3:e rote – [Majornas 4:e rote](#) – Kungsladugård – Sandarna – Nya Varvet – Rödjan – Färjestaden – Bräckö – Biskopsgården – Tolered – Kyrkbyn – Rambergsstaden – Sannegården – Lindholmen – Lundbyvassen – Brämaregården – Kvillebäcken – Tingstadsvassen – Gamlestaden – Kviberg – Bagaregården – Olskroken – Gårda – Lunden – Kålltorp – Sävenäs – Delsjön – Torp – Bö – Skår och Kallebäck.^{[\[30\]](#)}

Den 1 juli 1949 var stadsdelarna 54 till antalet, år 1955 var de 64 stycken^[31] och 1965 var de 67 stycken^[32]. Vid stadsfullmäktiges sammanträde i oktober 1967 beslöts om stadsdelsindelningen för de år 1967 införlivade områdena, och den 1 januari 1968 var antalet 81 stycken.^[33] Den 1 november 1977, var antalet 84 stycken.^[34]



Göteborg år 1921. Arvid Södergren, Public domain, via Wikimedia Commons

Historik över införlivade och förvärvade områden (urval)

Den [1 januari](#), där inget annat anges

- 1813 – Från Nya Ostindiska kompaniet köptes sjöhamnen Klippan för 33 334 riksdaler banco.
- [1868](#) – [Carl Johans församling](#), genom Kungligt brev den 1 februari 1867 med tillhörande lägenheterna [Majorna](#) och [Kungsladugård](#). Arealen var 670 [hektar](#).^[37]
- 1868 – Egendomen Sannegården i Lundby socken – som staden hade haft som muddrupplagsplats – förvärfas 1867 för 24 250 kronor.^[38]
- [1871](#) – Genom [Kungligt brev](#) den 3 november 1870^[39]; 3/80 [mantal](#) (7,22 hektar) av [hemmanet](#) Krokslätt Norgården – den så kallade Spekebergsängen^[40] i [Örgryte socken](#) – till en kostnad av 15 000 riksdaler riksmünt^[41].

- 1876/77 – Åren 1876 och 1877 förvärvades områden i Landala och Gibraltar för 190 000 kronor. Den totala arealen utgjorde 96,26 hektar.
- [1882](#) – Tingstadsvassen i Backa socken med cirka 135 hektar förvärfas 1876 genom Kungligt brev den 8 december 1881 och införlivas 1882^[38]. Genom Kungligt brev den 3 mars 1882^[39] och från 1883 års ingång; 1/12 mantal av Krokslätt Norregården, kallat [Landala](#) och 135,549/1,022,560 mantal av Krokslätt Kongegården, [Gibraltar](#) kallat.
- 1892 – Egendomen Änggård i Örgryte socken förvärfas för 250 000 kronor. Arealen var 151,85 hektar.
- 1895 – Egendomen Lärjeholm i [Angereds socken](#) köps för 308 000 kronor. Arealen var 1 099,94 hektar.
- 1900 – Arendal i Lundby socken med 31/72 mantal samt delar av Vikan Mellan- och Bergegårdarna i Björlanda socken. Totalt 161,5 hektar för 313 087 kronor och 47 öre.
- [1904](#) – Genom Kungligt brev den 21 augusti 1903, 2/5 mantal av Stora [Änggården](#) samt vissa delar (601/18,060 mantal) av Lilla [Änggården](#)^[39].
- 1904 – Egendomen Kålltorp i Örgryte köps in för 200 000 kronor. Arealen är 345,56 hektar.
- [1906](#) – [Lundby kommun](#) inkorporeras genom Kungligt brev den 3 mars 1905. Arealen var cirka 2 787 hektar, varav 91 hektar vatten.
- 1906 – Diverse egendomar på totalt 63,9 hektar i [Partille socken](#) för 129 443 kronor.
- 1907 – 1/2 mantal Bräckö och 1/2 mantal Ulvegraven i Lundby för 360 000 kronor. Arealen var 76,72 hektar.
- 1908 – 3/8 mantal (25,59 hektar) Västra Pilegården i Lundby till en kostnad av 150 000 kronor.
- 1908 – 1/10 mantal (8,85 hektar) Fässberg Västergård i Fässberg.
- 1908 – Sammanlagt 199,27 hektar av olika fastigheter i [Västra Frölunda socken](#) till en kostnad av 999 767 kronor.
- [1909](#) – Genom [Kungligt brev](#) den 12 juni 1908^[39]; delar av [Kålltorp](#) i Örgryte socken.
- 1910 – Tre hektar (1/80 mantal) av Krokslätt Nordgården i Örgryte socken för 129 500 kronor.
- 1910 – Egendomen Lilla Torp i Örgryte socken med 92,29 hektar till en kostnad av 218 800 kronor.
- 1912 – Stora Änggård i Örgryte socken med 1/60 mantal (15 hektar) för 241 000 kronor.
- 1912 – Olika fastigheter i Lundby, totalt 13,2 hektar för 42 565 kronor.
- 1916 – Kärralund i Örgryte socken, 138,7 hektar för 300 000 kronor.
- 1916 – 667 hektar av olika fastigheter i Partille socken för 1 009 500 kronor.
- 1918 – Diverse fastigheter i Västra Frölunda socken, 306,5 hektar för 1 392 000 kronor.
- 1918 – 201 hektar av diverse fastigheter i Askims socken för 549 000 kronor.
- [1918](#) – Genom Kungligt brev den 14 april 1917^[39]; delar av hemmanet Änggården nr 1 i Örgryte socken, del av det senare [Guldheden](#).

- 1920 – 65 hektar av [Hökälla](#) i [Säve socken](#) för 210 000 kronor.
- 1921 – 65 hektar av Lingatan i [Bro socken](#) för 125 000 kronor.
- [1922](#) – Genom Kungligt brev den 19 augusti 1921; hela återstoden av Örgryte kommun med municipalsamhällena [Lunden](#), [Gårda](#) samt [Krokslätt](#)^[39]. Den totala arealen utgjorde cirka 1 849 hektar, varav 101 hektar vatten.
- 1923 – Överås 1/2 mantal och 1/32 mantal i Lunden med mera (totalt 24,8 hektar) i Örgryte socken för 563 700 kronor.
- 1923 – 19,3 hektar (1/4 mantal) av Kärralund i Örgryte socken för 328 222 kronor.
- [1928](#) – Genom Kungligt brev den 18 juni 1926, från [Partille socken](#) delar av [Utby](#) och Mellby byars [skifteslag](#), tillhörande [Gamlestads församling](#).
- [1930](#) – Del av [Angereds socken](#), genom Kungligt brev den 8 februari 1929.
- [1931](#) – [Nya Varvets socken](#). Enligt Kungligt brev den 16 maj 1919 skulle hela Nya Varvets socken införlivas med staden ”fr.o.m dag, som framledes kommer att bestämmas” samt i kyrkligt avseende hänförs till Carl Johans församling. Socknens areal utgjorde cirka 76 hektar varav 27 hektar vatten.^[38]
- [1936](#) – En mindre del av [Backa socken](#). När [Götaälvbron](#) skulle byggas, införlivades marken för brofästet.^[42]
- [1940](#) – Del av [Björlanda socken](#).
- [1945](#) – Genom Kungligt brev den 25 augusti 1944, [Västra Frölunda socken](#).
- [1948](#) – Backa socken (återstoden).
- [1949](#) – Genom [Kungligt brev](#) den 16 januari 1948, del av [Säve socken](#), [enklaven](#) Tagene.
- [1950](#) – Genom Kungligt brev den 17 december 1948 enklaven Båtsmanstorp inom [Mölnbals kommun](#), belägen inom [Västra Frölunda socken](#).
- [1951](#) – Genom Kungligt brev den 3 mars 1950, delar av Mölnbals kommun om totalt cirka 219 hektar: intill [Botaniska trädgården](#), vid Lana samt del av område strax norr om sjön [Långvattnet](#)^[förtydliga]
- [1960](#) – Del av [Björlanda socken](#), Vikans by och Halvorsäng.
- [1967](#) – [Angereds kommun](#) och [Bergums socken](#) i [Stora Lundby landskommun](#), samt [Torlanda landskommun](#), [Tuve landskommun](#) och [Säve landskommun](#). Stadens landareal ökade därmed från 14 029 till 36 350 hektar eller med 160%. År 1900 omfattade staden endast cirka 2 300 hektar^[43]. Områdena utgjordes av, med areal i hektar (land/vatten): Angered (1 785/46), Bergum (680/3), Björlanda (4 115/1 639), Gårdsten (1 172/106), Hjällbo (900/23), Högsjön (659/51), Kärra (1 358/80), Säve (3 595/128), Torlanda (2 285/2 140), Trollsjön (895/86), Tuve (1 655/19), Tyrsjön (1 839/30), Varpekärr (771/1) samt Vättlefjäll (651/42).^[44]
- [1974](#) – [Askims kommun](#) och [Styrsö kommun](#) samt [Rödbo församling](#) i [Kungälv kommun](#). Stadens areal ökade då med 8 100 hektar till 44 500 hektar och befolkningen med 18 000 invånare^[45].

Kvarter

Beteckningen [kvarter](#) i Göteborg avsåg ända fram till 1800-talets mitt snarare dagens [stadsdelar](#), och [rotar](#) motsvarade dagens kvarter. Kvarter hette förr *kvartal*. Stadens kvartersindelning [inom Vallgraven](#) är ordnad [motsols](#) enligt följande (med nuvarande beteckningar på gator, platser, kanaler, med mera):

- 1:a kvarteret – avgränsades av [Lilla Torget](#) och Stora Hamnkanalen i norr, Västra Hamngatan (-kanalen) i öster, nuvarande Södra Larmgatan i söder samt Ekelundsgatan/[Otterhällan](#) i väster.
- 2:a kvarteret – avgränsades av [Södra Hamngatan](#)/Stora Hamnkanalen i norr, Östra Hamngatan (-kanalen) i öster, Södra Larmgatan, [Kungstorget](#) och [Kungsportsplatsen](#) i söder samt Västra Hamngatan (-kanalen) i väster.
- 3:e kvarteret – avgränsades av [Brunnsparken](#)/Södra Hamngatan i norr, Vallgraven/Stora Nygatan i öster/sydost, Kungsportsplatsen i söder samt Östra Hamngatan (-kanalen) i väster.
- 4:e kvarteret – (i huvudsak nuvarande [Östra Nordstaden](#)) avgränsades av [Götaleden](#)/Kanaltorgsgatan i norr, Nils Ericssonsgatan och [Drottningtorget](#) i öster, Norra Hamngatan (-kanalen) i söder samt Östra Hamngatan (-kanalen) i väster.
- 5:e kvarteret – avgränsades av Götaleden/Sankt Eriksgatan i norr, Östra Hamngatan (-kanalen) i öster, Södra Hamngatan (-kanalen) i söder samt Götaleden i väster.
[\[55\]\[56\]\[57\]\[58\]](#)

Genom ett magistratsbeslut den 15 juni 1923 fick staden en ny kvartersindelning. Då indelades city i stadsdelarna *Inom vallgraven*, söder om Stora hamnkanalen och *Nordstaden*, norr därom. Inom den första stadsdelen fanns det 65 namngivna kvarter och inom den senare 36, där de olika tomterna inom kvarteret är numrerade.^[59]

Sedan 2017-01-01 namnges ej nybildade kvarter inom Göteborgs kommun eftersom blocknummer istället för kvartersnamn används som traktnamn i fastighetsbeteckningar.^[60] Detta till skillnad från t.ex. Stockholm som använder kvarterets namn som del av fastighetens beteckning i fastighetsregistret.

Rotar

Från den 10 juni 1671^[61] var Göteborg [inom Vallgraven](#) indelad i tio rotar, som var numrerade och hade namn efter den gata vars tomter de omfattade. Denna roteindelning behölls ända in på 1900-talet.^[62]

- 1:a roten – *Vallgateroten*, låg längst i söder
- 2:a roten – *Kungsgateroten*
- 3:e roten – *Kyrkogateroten*
- 4:e roten – *Drottninggateroten*
- 5:e roten – *Stora Hamngateroten*, omfattande såväl Södra som Norra Hamngatan
- 6:e roten – *Köpmansgateroten*

- 7:e roten – *Sill*– senare *Postgateroten*
- 8:e roten – *Kronhusgateroten*
- 9:e roten – *Spannmålgateroten*
- 10:e roten – *Kvarnbergsgateroten*

År 1923 hade följande rotar/motsvarande indelning tillkommit. Stadens totala areal var då 6 117 000 [kvadratmeter](#).^[63]

Rotar; 11:e, 13:e, 14:e, 15:e, 16:e, 17:e, 18:e, 19:e och 20:e. Magasinskvarteret (kvarter); 6:e, 7:e, 8:e, 9:e, 10:e. Västra Haga, Östra Haga, Nya Haga, Annedal och Änggården, Landala och Gibraltar. Majornas 1:a rote, 2:a, 3:e, 4:e, 5:e, 6:e kvarteret, 7:e kvarteret samt Lundby.

Läs hela artikeln om Stadsplanering i Göteborg på [Wikipedia](#).

Text: Artikeln [Stadsplanering i Göteborg](#) på Wikipedia, licensierad enligt [Creative Commons Erkännande-dela-lik 3.0 Unported](#)